

A diszkurzív megközelítés homlokterében az irodalmi jelenség áll, különös tekintettel az emberi szómű – a megnyilatkozás, a dialógus, a név, a jel-, a trópus- és történetképzés – poiészisének vizsgálatára. A prózanyelvi és versnyelvi alkotás diszkurzív vetületében a szó megjelenésmódjait eseményként taglalhatjuk, mely a cselekvés világában fogan meg és a szövegben, azaz a kulturális emlékezet közegében teljesedik ki, ahol ez a saját jövője felé „kizökkent” tapasztalati világ minden elemében saját jelentésre tesz szert.

Am sorozatunk neve a tárgyi utaláson túl más értelmet is magában foglal, amennyiben szerzőink egy bizonyos költészettani dialektus kimunkálását és meghonosítását is feladatuknak tekintik. Ennyiben a Diszkurzívák megnevezés az interpretáció szolgálatába állított beszédmód sajátosságát emeli ki. S végül elgondolható emblémánk utalásiránya úgy is, mint párbeszédre invitáló jelzés mindazok számára, akik a köteteinkben felvetett kutatási irányok s a megoldási javaslatok kifejtésében megszólaló beszédmód és szellemiség iránt érdeklődnek.

A szerzők és szerkesztők egyaránt feladatuknak tekintik a magyar- és a világirodalom eminens alkotásainak újraértelmezését a diszkurzív poétika által kínált megközelítés jegyében; keresik az együttgondolkodás lehetőségeit a magyar filológia és a modern filológiák között. Miként azt is, hogy a hazai tudományosságban kevésbé ismert irodalom- és kultúraelméleti értekezéseket magyar nyelven hozzáférhetővé tegyék.

Argumentum Könyvkiadó

ISBN 978-963-446-661-1

Ára: 2 800 Ft

Molnár Angelika: **Goncsarov hármaskönyve**

Mint korábban már említettem, nem három, hanem egy regényről beszélek. Ezeket egy közös vezérfonal, egy kibontakozó gondolat – az orosz élet általam átélt egyik korszakától a másikig tartó átmenet –, valamint e korszakok jelenségeinek képeimben, portréimban, jeleneimben, apró megnyilvánulásokban való tükröződése köti össze.

Szemem előtt lebegett a negyedik korszak is, amely magába foglalja a jelenkort, ám ezt a tervet is elvettem. Az alkotáshoz ugyanis az élet már kialakult és nyugvópontra jutott formáinak nyugodt szemlélése szükséges, az új élet viszont túlságosan vitális, még kavargó és forrong, ma létrejön, holnap szétesik, és nem hogy napról napra, de óráról órára változik. A ma hősei nem hasonlítanak a holnapiakra, ezért csak a szatíra vagy a könnyed karcolat s nem pedig a nagy epikus mű állíthat elébük tükröt.

Molnár Angelika

Goncsarov hármaskönyve

**Ivan Goncsarov regényei
a XIX. századi irodalomban**

DISZKURZÍVAK

Molnár Angelika

Goncsarov hármaskönyve

**Ivan Goncsarov regényei
a XIX. századi irodalomban**

A könyv az OTKA PF 64039-es számú kutatási programja keretében készült.
Megjelenéséhez az OTKA a PUB-K 103225-ös számú publikációs támogatás
keretében járult hozzá

© Molnár Angelika, 2012

Tartalom

Előszó	7
Rövid pályakép	9
Módszertani bevezető	11

A regény hétköznapi története

A regényműfaj sajátosságai	29
A dialogikus szerkezet	34
A hétköznapiság és a megszokás	38
A „pétervári szöveg” szemantikája	41
A prózaiság alakzatai	46
A levél formájú önértelmezés	49
Az írás metaforái	54
A <i>Jevgenyij Anyégin</i> goncsarovi olvasata	63
A nevelődési vagy karrierregény: Balzac	75
Írás, termés, produktum az <i>Elveszett illúziókban</i>	80
A kivételes eset sárga virága Goncsarovnál	92
Az irodalom metatörténete Puskin verses regényének példáján	98

A megértés lehetősége és a poétikai interpretáció az *Oblomov* című regényben

A megértés útjai	111
A szüzsé és a dialógus	122
A regényszerkezet narratív motivációja	128
Oblomov alakjának azonosítása	133
Oblomovizmus: a dolgok mint az ősi szó aktualizálásai	133
Oblomov ön/értelmezésének szemantikai alakzatai	147
A költői névadás útjai	152
Folklor és mitológiai előzmények	162
Oblomov álma mint személyes szöveg	174
Irodalmi álomlátások	174
Dosztojevszkij álma: részletektől a teljesség felé	180
Idill, mítosz, regény	185

Oblomov álmának narratív szerkezete	191
Az álomrész és a regényszöveg	196
A szerelmi történet eseménye: orgonagally és ária	206
A levélírás aktusa	212
Kerékbe törve: Oblomov és Podkoljoszin	220
A műfajiség kérdései	227

A művészregény és előzményei a Szakadékban

Az irodalmi hagyomány	233
Az új regényforma	239
A szakadék és a szövegegész	244
A művészet és a megkísértés médiumai, Hoffmann és Gogol	251
A művészlét alakzatai Goncsarovnál	263
A szenvedély és az alkotás metaforái	269
Az álom és az alkotás közvetítettsége: festmény, szobor, szó	281
Don Juan-olvasatok	292
Goncsarov és Puskin Don Juanja és Kővendége	303
Dolgok, nevek, jelölők	310
Utószó	337

ISSN 1419-8990

ISBN 978-963-446-661-1

A kiadásért felel Láng József, az Argumentum Kiadó igazgatója

Felelős szerkesztő: Nyerges Judit

Tördelte: Türr Tamás

Nyomta az Argumentum Kiadó nyomdaüzeme